ფასი 5.000 მ.

ბარიკადი

ედაქციის მისამართი: პუშკინის პასაჟი ტელეფ. 8—04

განცხადებების ფასი მორიგებით.

კვირეული სალიტერატურო და ინფორმაციის გაზეთი

№ 22 კვირა 10 დეკემბერი № 22

მეოცნებე ნიამორები

8

შინაარსი.

გრიგოლ რობაქიძე—მიწის სულელი; ხორცი
პაოლო იაშვილი—ევროპა
ტიციან ტაბიძე—სეზონის ფალავანი
შალვა აფხაიძე—სოლო სიონში
გიორგი ლეონიძე—ახალი მთვარე კახეთში
ელენე დარიანი—წერილი ანნა ახმატოვას
რაფაელ გვეტაძე—მანიფესტი ვირებს
ვალერიან გაფრინდაშვილი—ივანე მარაბელი
ნელი ლორთქიფანიძე—სიცოცხლეა, მარტო
სერგეი ესენინი—დაბრუნება
გრიგოლ რობაქიძე—სიტყვის ბრალი

რედაქტორი: ვალერიან გაფრინდაშვილი.

რუსთაველის თეატრი

ოთხშაბათი 11 დეკემბერი

ბულად საქართველოს ხელოვნთა გუნდის მთავარი კომიტეტი მართავს 25 წლის შემოქმედებითი მოღვაწეობისადმი

მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძის იუბილეს

I. მოხსენებებს წაიკითხავენ: ივანე გომართელი, ვახტანგ კოტეტიშვილი.

II. სიტყვები საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა წარმომადგენლების.

III. თეატრში გაიმართება იაკობ ნიკოლაძის ნაწარმოებთა გამოფენა.

დარჩენილი ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში.

ბანკეტზე ხელის მოწერას იღებს ხელოვანთა სასახლეში კომენდანტი პლატონ კეშელავა. მისამართი: სერგ. ჯ. № 13. ტელ. 17—51.

საიუბილეო კომიტეტი.

პირველ იანვრიდან ტფილისში განახლდება გამოცემა ეროვნულ-კვირეულ გაზეთი

„ბარრიკადი"

პოეზია, ესთეტიკა, პოლიტიკა.

გაზეთში იქნება შეტანილი წარსული წლის პოეზიისა საქართველოში და ევროპაში

დაბეჭდილი იქნება დეკლარაციები და მანიფესტები.

რედაქტორი: ტიციან ტაბიძე.

ხელოვანთა სასახლე

(სერგეევის ქ. № 13)

საქართველოს ახალ მწერალთა კავშირის მორიგი 48

ესთეტიური საღამო.

ქვირას, 10 დეკემბერს

პ. ინგოროყვას მოხსენება „ზოთა რუსთაველზე

„რუსთაველის გეოგრაფია"

საღამო დაიწყება 7 საათზე.

შესავალი ფასი 20 ათასი მ.

დარბაზი გათბობილია.

იაკობ ნიკოლაძე

მოქანდაკე ნიკოლაძე.

1902 წელი. ზაფხულის პირი. „სტირნობა" ახალ კლუბის ბაღში (მაშინ საათავად აზნაურთა). მრავალი გასართობები. ყურადღებას იკავებს ერთი კიოსკი: მეფისტოს თავია ჩამოსხმული კიოსკად. გვერდით ჭაბუკი სდგას: დაბალი ტანის შავი თმა, ოდნავ ხეჭეჭი გიშერი, დიდრონი შავი თვალები, პროფილი ძველი ასირელის, სილუეტი მიმზიდველი ფრიად. ჭაბუკი იაკობ ნიკოლაძე და კიოსკი მისი ნაშოქმედარი. ეს იყო ჩვენი პირველი ნახვა ქართველი ქანდაკების.

გავიდა ხუთი წელი. პარიზში ეარ. ეხვდები ქართველებს. გაეიცანი „ეკოლ"-ეს „დაუახლოვდი. არის მის ბუნებაში რადაც ძალზე უშუალო. თითქოს „სიბავშვე", ახლოდ, ისეთი რომელიც ჩვეულთა ხელდრია მზოლოდ. არავითარი სიავე, არავითარი პოროტი, არავითარი გესლი—მის ბუნებაში არ მიგრძენია; პირიქით: მუდამ გულ ახდილი, ღიღი მეტად, აფრთოვანებული, ბელნიერი სიცოცხლით.

ხშირად დავიარებოდი მასთან. საკმაოდ დიდი ოთახი: გაფოფილია ფარდით: აქეთ—ატელიე, იქით—„საცხოვრებელი"—თუმცა ცხოვრებით უფრო ატელიეში ცოცხლობს. არ დამავიწყდება ერთი სანახაობა: შევდივარ: „ეკოლ"-ფინიას ეალერსება. ამ ალერსში რადაც უცნაური დაეეხსე: ხელოვანისათვის ძალიც იყო გონიერი: ოთახი ხუთი წლის ბავშვს უთხრობდა ხლაპარს დიშილით.

ამთავითვე „ეკოლ"-ბუნებაში ერთი რამ იმყოფობდა ჩვენ ყურადღებას: უშუალო ტალანტი. მას დიდი განათლება არ მიეღია, მაგრამ ინტუიციით დიდ საკითხებს სწვდება. ხანდახან თითქოს გამოსძენენს ოღონ ასეთ საკითხებს, ყოველს საკითხში თავის ახალ თავისებურ არაჩვეულებრივ ფერებს. თუმცა „სტუდიით ხანდახან ისეთ გზებს მოგიყვანდის, როგორც „ბერი" ხანიანი ქვა ძველი სიდუმლო წარწერით.

ნიკოლაძე ნამდვილი ხელოვანია. ალბატეული გრძნობა უძალუნელად განკითარებული ჩვენს ისტორიის ბოლოს და ბოლოს გაერთის ბაგრამ თან ქალერობა" ნიკოლაძის შემოქმედებაში

განეკორებულ სინამდვილ ბმენს.

ნიკოლაძე ისევ ხელოვანია: სიცოცხლეში, ბოლოს: ტემპერამენტი მისი ერთი სიცოცხლეა ნაკლული. მთელი მისი სიცოცხლე ხელოვანია შინაგან ტანჯვებს. ყველაზე უფრო გრძნობს სიტყვის სიმძიმეს, ლექსის ფიცრ, სახის ფერადოვნებას. და რაც ეფერი ეფერადოვნებია: ძვირად მოსწონდა ნიკოლაძის ბრგანს პირონენებას: რომელსაც სხვის „ეკოლ" სხვის გამარჯვება. (საეფორიე ხელოვნებაში) ისე ძალზე ანარეკლებს.

ეტანელია ის ატმოსფერა, საცა ნიკოლაძე მოქმედობს არ არის „ეკოლ", არ არის ტრადიცია. მოქანდაკეს შეეძლია იმოქმედოს: პარიზში, მიუნხენში, რომში. იქ არის, „ეკოლ", თანელი ბოლოდ ეფანოა მოქანდაკისთვის. მით უფრო საკვირველია ნიკოლაძის შემოქმედებითი ენა, რომლითაც იგი ამ ეფანოში ინთვნება.

ეოდეე სხვა უბედობა: ნიკოლაძე შეეიწროება. ადგილიც არ აქვს: ზეკედელ სამკვიდლო არ ეონდეს ეგეფერობა ალბ. ქართველ ერი ბეეულია. თუ ეარეი რამ დაეიბადა" ერთი, ახლა „ბიბეეს ეაინახოს თავის. მოქანდაკეს ეუნენის მას ატელიე: ეს ეენება საეეეოეო სახეეერი. იგი იქნება, „სამეფოს" გარდა ისეთი ადგილი, საცა ყოველი ქართველი ხელოვანი მოსაბავს ეეეობს ესტეტიკური გართობისთვის. ხელოვნების სამეფო თავს იდვენ ატელიეს გასათვალ: — მიეგარეეეთ „ეკოლ"-ს ძველი ეეეელი.

გრიგოლ რობაქიძე.

იაკობ ნიკოლაძე

საქართველო გასაკვირველი ქვეყანაა და ბალი კიდევ საოცარი მიუხედავად თავისი მცირე რიცხვისა, მან დასძლია დიდი ისტორიული დაბრკოლებანი, და დღეს მისი კულტურა ბაღად დონეზე დამდგარი ქართული ლიტერატურა—პოეზია და პროზა დიდი საჩქეულია ამაყი ქართველი ერის. ქართველ თვატრს აქვს ძალიან კულტურა სცენიური ხელოვნების მუსიკა. ამოუწურავი საგანძურია, შეატყობია ფერადოსმანიშვილის ბენიის და სხვა. ეეროპიულად აღზრდილ მეტატრების სახელ და ქართული სკულპტურა, რომელიც გააცოცხლა იაკობ ნიკოლაძემ

ნიეიერი ამალგამდა იაკობ ნიკოლაძე სწავლის დაწყებისას, ბიდის პარიზს, როცა როდენის შემოქმედების დიდი გავლენა ჰქონდა მთელს ეეროპაზე. მეგონებიეთ არტისტი მთელი ამალგამდური ცეცხლით დგება როდენის გზაზე რის გაკვლევის ნაწილობრივ აქამდისაც განიცდის. თანამედროვე ხელოვნებაში არის მრავალი საეთო ხაში, საეთო სტილი, საეთო ძიებანი, შეიძლება პირველ შეხედვაზე სრულიადაც შეემჩნეველი თანამედროვე ეეროპის ხოგადი პრინციპია ინპრესიონიზმი და სიმბოლო იდეური სიმბოლო კი არა, არამედ ხილული საქმიანობის დიდი გამოსახვის სიმბოლო. მაგალითად ნიკოლაძის რელიეტური პორტრეტები თავლწინ. გეიდგება არა რაგორც ცალკე სახეები, არამედ რაგორც ხოგადი ლახანითები სიმბოლო საქართველოს მრავალსახის.

როდენმა მაშინ დაიმორჩილა თანამედროვეები ის—რაგორც სწერს ცნობილი გერმანელი სამხატვრო კრიტიკოსი მენტრ გრეფ: არაფერ განზორციელებ ფრანგული ტრადიციისა კლასიკი ზმიდან ადეეეეეეულ პოროკოკომდე, იგი თითონ სიმბოლოა საფრანგეთისა, როგორც ფაუსტი გერმანიისთვის" საერთო ძიებანი სკულპტურაში.

სხვა და სხვა ქვეყნების ოსტატებს რო ერთებს. ქმნის სკულპტურას თითქოს ინტერნაციონალ ხელოვნებათ. საერთო მიზანია მოძებნა ტიპის ფსიხოლოგიის, ერთსახეში მთელი ეპოქის გრძნობის გადმოცემა, როგორც საბერძნეთში VI საუკუნეში ეძებდენ ადამიანის სხეულის გაერთიანოვნებას.

ტეხნიკური მიღწევანი გათანაბრებული იყო ხელოვნების შინაგან აზრთან ბინდა საერთო ტეხნიკური ინპრესიონისტული ხერხი სკულპტურების, რომელიც ერთებდენ მრავალ ეპოქების მიბაძვას და უმორჩილებდენ მთელის ერის პრინციპს, მაგრამ მისმა ბედნიერმა ნიჭმა უშველა მას. დამატებინა მისთვის უკვე ახალი პრინციპები, რაც მის შემოქმედების ახალოებენ დღეანდელ დღის ძიებას. ეს არის კულტურა ფორმისა ფორმისათვის და მოძრაობა მოძრაობისთვის. იაკობ ნიკოლაძე რომლის კულტურული მნიშვნელობა განსაკუთრებით დიდია, უნდა შეფასდეს როგორც ნოვატორი და პიონერი თავისი ბელოვნებისა საშუალებაში.

დიდი მასსების და გრანდიოზულ ფორმების შემქნელმა არტისტმა ინავე მატერიალურ პირობების გამო,—რომლებიც ღუნავენ და ამსხვრევენ დიდ ტალანტებს,—უნდა შეზღუდოს თავის შემოქმედების მაშტაბი. მართალია ამ დანაკლისს ავსებენ ის პორტრეტები და სატანა ფიგურები, რომლებშიაც მოხერხებულად არის შეფუთული ფორმა ზინაარსი და სადაც ადამიანის სახის ფორმის მიმზიდველობა, იშლება ეეეერად, როგორც ღეთიური ხმის გამოცხადება. მაგრამ, ვიმეორებ, ეეხარმა'ორ სამეფოს ალეეეა ძალიერება, და ავრეალეეული სიფერეები რომლებიც მიჭკიან თავშეეეავებლად ან კი განისვენებენ ეეძიაე ეოფით არი მედნიერი შე-

იაკობ ნიკოლაძე „ᲒᲐᲮᲬᲠᲘᲗᲜᲘᲡ“ რედაქციაში

დგანან: მეატლანი ალიან ზედანელი, ვალერიან გაგნიძეშვილი, პაოლო იალეული, ტიციან ტაბიძე.

სხედან: კანონ ბარნოვი, „ᲒᲐᲮᲬᲠᲘᲗᲜᲘᲡ“ რედაქტორი—გიორგი ლეონიძე, იაკობ ნიკოლაძე.

ᲘᲐᲙᲝᲑ ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲫᲔ

იუბილესთვის

იაკობ ნიკოლაძეს იუბილე არა ჰგავს ჩვენში გაბზარებულ ხალხიდან და მოდელოებით გამართულ იუბილეებს. ეს არი დიდებება ნიჭის, ალტრუიზმის შემოქმედების, მეფილი ერის მასშტაბით. ეს არის ისეთე ლოის დღესასწაული ქართულ ქანდაკების, რომელიც იაკობ ნიკოლაძისი ყველა საქართველოში. მაშინ როდესაც მწერლობა მხატვრობის და რამოდენიმეი თეატრის ტრადიცია ძალი ერი იყო, ჩვენ მეოცე საუკუნეშის არა გვქონია არც ერი ოპერა და არც ერთი ქანდაკების ძეგლი. უსათუოდ ოპერის ისტორია იწყება „აბესალომ და ეთერით“, ისე როგორც ძეგლი ილია ჭავჭავაძისთვის ანდა პირველი მაგალითი ქართულ შემოქმედების ინდივიდუალ. ეფარიოდ გაგვეთ, ამასთანავე ეძლევა ნიკოლაძის იუბილეს ორმაგი მნიშვნელობა.

როდესაც ირჩევენ მოწოდებას, საქართველოში არ დაუდგა პიროვნები, თავის ნიჭის და ცოდნით ლიდეთ გალიტალეებისაგან, მასაც ეწვია ბევრი ეული ნიჭიერ ქართველს: პიროვნად ხალეთით და ენტუზიაზმით შეხვედრა ბევრ ამ მიდებისა და დაფასებას მეოთე ადგილს, ეულ გრიდად და ფეოდალურად ბოლ. ურობა. ჩვენდა საბედნიეროდ, ჩვენ მოვეტეს ეს საკეთილო არ გვეთქმის. დიდის სიყვარულით, პატიოსანებით და ღირსეულ დაფასებით ეკუთვნოდეთ ჩვენ ი. ნიკოლაძისადმი. დაფიქრებია ჩვენთვის მასთან მეგობრობა, მისი ეკუთვნილი მასშინდელ „ნარკომპროსს“ ნიკო ცხვედაძეს, ოგი ეახლებინა „ჩვენ მარტო სტუდენტებს ეოგზანია“.

1902 წ. იმართება მეორე გამოფენა და იაკობ ნიკოლაძე ნობელის პავილიონში გამოაფენს ექვს არშინიან სტატუეტს: „პრეფეკტურა“ და „ტანინა“ აქვეა მისი „ხევსური“ და რამოდენიმე სხვა ქანდაკეც. იაკობ იღებს ეერეხლის დიდ მედალს და ხოლოოიენიც ასე მიმართავს:

— ოქვენ, ყმაწვილო, სიხარულით მეგებებით. ოქვენი ქანდაკებები სულ ოქვენ, გრძნობენ და ოქვენგან ეფრო მეტსაც ეოველი. მაგრამ ქართველმა ისევ ბრძანა რომ დაინახოს თავისი პირველი მოქანდაკე—იაკობ ნიკოლაძე.

ამავე წელს ს. ქრისტეფორში გარდაიცვალა პოეტი რევიერი ერისთავი. დაკრძალვაზე კომიტეტს წარედგინა იაკობი და წინადადებას აძლევს, გაგზავნონ თელავში გადასასვლებად მიცვალებული ნიშნები.

მედამ ხელ მოკვეთილი ილია ჭეითაეს:

— რაზედან ელიარა?

ამ იაკობს პასუხსაც არ აცლიან და სოსანა ბერიკიძეს ხალასსიტყვა ეტეოს:

— რა ფეხი მოეხდება, ბატონო, ალედან გზა—ოთხი მანეთი, ალედანაც ოთხი მანეთი, და თელავშიც ხალოდ სამი მანეთი“ ფიანი სარეჯიშელი, ამოიღებს ხეთმეტ მანეთს და გადასცემს იაკობს. იაკობი მალე ბრუნდება თელავიდან გადაღებული ნიღაბით და ალია ეკითხება: „აბაწყალო, რა ეუყავ რიგიელის ბიუსტ?“

იაკობ ეპასუხებს: „ხეთმეტ მანეთად! ბიუსტის გაკეთება შეუძლებელია“.

საქართველოში მას ორიგინ ალებს და ბოლოდ ერთად ერთი და ბედან ჯიშვილის მაშინდელ „ნარკომპროსს“ ნიკო ცხვედაძეს, ოგი ეპასუხებინ „ჩვენ მარტო სტუდენტებს ეოგზანია“.

1902 წ. იმართება მეორე გამოფენა და იაკობ ნიკოლაძე ნობელის პავილიონში გამოაფენს ექვს არშინიან სტატუეტს: „პრეფეკტურა“ და „ტანინა“ აქვეა მისი „ხევსური“ და რამოდენიმე სხვა ქანდაკეც. იაკობ იღებს ეერეხლის დიდ მედალს და ხოლოოიენიც ასე მიმართავს:

— ოქვენ, ყმაწვილო, სიხარულით მეგებებით. ოქვენი ქანდაკებები სულ ოქვენ, გრძნობენ და ოქვენგან ეფრო მეტსაც ეოველ. მაგრამ ქართველმა ისევ ბრძანა რომ დაინახოს თავისი პირველი მოქანდაკე—იაკობ ნიკოლაძე.

ამავე წელს ს. ქრისტეფორში გარდაიცვალა პოეტი რევიერი ერისთავი. დაკრძალვაზე კომიტეტს წარედგინა იაკობი და წინადადებას აძლევს, გაგზავნონ თელავში გადასასვლებად მიცვალებული ნიშნები.

მედამ ხელ მოკვეთილი ილია ჭეითაეს:

— რაზედან ელიარა?

ამ იაკობს პასუხსაც არ აცლიან და სოსანა ბერიკიძეს ხალასსიტყვა ეტეოს:

— რა ფეხი მოეხდება, ბატონო, ალედან გზა—ოთხი მანეთი, ალედანაც ოთხი მანეთი, და თელავშიც ხალოდ სამი მანეთი“ ფიანი სარეჯიშელი, ამოიღებს ხეთმეტ მანეთს და გადასცემს იაკობს. იაკობი მალე ბრუნდება თელავიდან გადაღებული ნიღაბით და ალია ეკითხება: „აბაწყალო, რა ეუყავ რიგიელის ბიუსტ?“

იაკობ ეპასუხებს: „ხეთმეტ მანეთად! ბიუსტის გაკეთება შეუძლებელია“.

საქართველოში მას ორიგინ ალებს და ბოლოდ ერთად ერთი და ბედან ჯიშვილის მაშინდელ „ნარკომპროსს“ ნიკო ცხვედაძეს, ოგი ეპასუხებინ „ჩვენ მარტო სტუდენტებს ეოგზანია“.

1902 წ. იმართება მეორე გამოფენა და იაკობ ნიკოლაძე ნობელის პავილიონში გამოაფენს ექვს არშინიან სტატუეტს: „პრეფეკტურა“ და „ტანინა“ აქვეა მისი „ხევსური“ და რამოდენიმე სხვა ქანდაკეც. იაკობ იღებს ეერეხლის დიდ მედალს და ხოლოოიენიც ასე მიმართავს:

— ოქვენ, ყმაწვილო, სიხარულით მეგებებით. ოქვენი ქანდაკებები სულ ოქვენ, გრძნობენ და ოქვენგან ეფრო მეტსაც ეოველ. მაგრამ ქართველმა ისევ ბრძანა რომ დაინახოს თავისი პირველი მოქანდაკე—იაკობ ნიკოლაძე.

ამავე წელს ს. ქრისტეფორში გარდაიცვალა პოეტი რევიერი ერისთავი. დაკრძალვაზე კომიტეტს წარედგინა იაკობი და წინადადებას აძლევს, გაგზავნონ თელავში გადასასვლებად მიცვალებული ნიშნები.

მედამ ხელ მოკვეთილი ილია ჭეითაეს:

— რაზედან ელიარა?

ამ იაკობს პასუხსაც არ აცლიან და სოსანა ბერიკიძეს ხალასსიტყვა ეტეოს:

— რა ფეხი მოეხდება, ბატონო, ალედან გზა—ოთხი მანეთი, ალედანაც ოთხი მანეთი, და თელავშიც ხალოდ სამი მანეთი“ ფიანი სარეჯიშელი, ამოიღებს ხეთმეტ მანეთს და გადასცემს იაკობს. იაკობი მალე ბრუნდება თელავიდან გადაღებული ნიღაბით და ალია ეკითხება: „აბაწყალო, რა ეუყავ რიგიელის ბიუსტ?“

იაკობ ეპასუხებს: „ხეთმეტ მანეთად! ბიუსტის გაკეთება შეუძლებელია“.

საქართველოში მას ორიგინ ალებს და ბოლოდ ერთად ერთი და ბედან ჯიშვილის

ᲘᲐᲙᲝᲑ ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲫᲔ

იაკობ ნიკოლაძე დაიბადა 1876 წელს ქუთაისში ეკეთის ეანე მთავსძე (მამეკაშვილი) ნიკოლაძის ოჯახში.

იაკობი ოჯახში მეთორმეტე შვილია და მას, როგორც ბენიამინს, მინიმბაში განსაკუთრებული ეერ-ალდენი და სიყვარულით ეკვლიდენ.. 1883 წელს ზედის ქუთაისის გიმეზიაში. აქ მას ასული ხვნ ებში ცოდი ნიშნები ჩვენს. რეალი სრულ ეენით არ ეცმის და ინტელიგენტი. ხდება ვიმნაზია პირველ ადგილიდან დასტოვის და გადაიცვლის მისი 30 ძმიდან გამარიელს ბათუმის სახელმწიფო სასწავლებელში. აქედან თავისი ძმის ვასილის და ვინმე რუსი ინტერნატენის დამმარებით რომელიც მას ეკითხ ჩენითი აღმოუჩნდა, იაკობ გაეგზავნა პეტერბურგ. ეანდელ ეკონომიკურ ინსტიტუტში. ადგილ ეენთვის ეძლევა ნიკოლაძის იუბილეს ორმაგი მნიშვნელობა.

როდენის ირჩევენ მოწოდებას, საქართველოში არ დაუდგა პიროვნები, თავის ნიჭის და ცოდნით ლიდეთ გალიტალეებისაგან, მასაც ეწვია ბევრ ეული ნიჭიერ ქართველს: პიროვნად ხალეთით და ენტუზიაზმით შეხვედრა ბევრ ამ მიდებისა და დაფასებას მეორე ადგილ ბოლ. ურობა. ჩვენდა საბედნიეროდ, ჩვენ მოვეტეს ეს საკეთილო არ გვეთქმის. დიდის სიყვარულით, პატიოსანებით და ღირსეულ დაფასებით ეკუთვნოდეთ ჩვენ ი. ნიკოლაძისადმი. დაფიქრებია ჩვენთვის მასთან მეგობრობა, მისი ეკუთვნილ

ᲘᲐᲙᲝᲑ ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲫᲔ

იუბილესთვის

იაკობ ნიკოლაძეს იუბილე არა ჰგავს ჩვენში გაბზარებულ ხალხიდან და მოდელოებით გამართულ იუბილეებს. ეს არი დიდებება ნიჭის, ალტრუიზმის შემოქმედების, მეფილი ერის მასშტაბით. ეს არის ისეთე ლოის დღესასწაული ქართულ ქანდაკების, რომელიც იაკობ ნიკოლაძისი იწყება საქართველოში. მაშინ როდესაც მწერლობა მხატვრობის და რამოდენიმეი თეატრის ტრადიცია ძალი ერი იყო, ჩვენ მეოცე საუკუნეშის არა გვქონია არც ერი ოპერა და არც ერთი ქანდაკების ძეგლი. უსათუოდ ოპერის ისტორია იწყება „აბესალომ და ეთერით“, ისე როგორც ძეგლი ილია ჭავჭავაძისთვის ანდა პირველი მაგალითი ქართულ შემოქმედების ინდივიდუალ. ეფარიოდ გაგვეთ, ამასთანავე ეძლევა ნიკოლაძის იუბილეს ორმაგი მნიშვნელობა.

ᲠᲝᲓᲔᲜᲗᲐᲜ.

პირველი ნამუშევარი როდენისგან მოეტანა ეო „ეიოანე ნათლის მეცეფლის თავი ლანგარზე“. ქანდაკება ეენდა ბარბარეთ მარმარილოში. ოთხმეტ ეენი ეენ გავაკეთე ეს ქანდაკება და ალე პარიზის ქართველსა და ალეულ ეენ ალეულ ეენ ალეულ ეენ

[illegible]

[illegible]

— [illegible]

— [illegible]

[illegible]

[illegible]

ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚ ᲐᲚᲝᲠᲫᲘᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

[illegible] ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚ ᲐᲚᲝᲠᲫᲘᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ [illegible]

[illegible]

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚ ᲔᲜᲐᲖᲔ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ხელში უპირავს მთელი ორკესტრი ისევე, როგორც მეჯდრაკეს..... ასეთი დიდი განსწავლული ხელოვანი დაგვიბრუნდა სამშობლოში! ვის მოელოცო აქ მისი დაბრუნება. რასაკვირველია, ქართველი საზოგადოებისთვის, ქართული ხელოვნებისათვის მემეტება ეს მოლოცვა, რადგან მინდა ვიფიქრო რომ როგორც წინად, ეხლაც არა ნაკლებ ენთება მას გული შშობლიური ხელოვნებისთვის, წინათ კი ჩვენი თანამემამული პირველი განსწავლული ლოტბარი იყო ქართულ ენაზედ ოპერების წარმოდგენისა.

ასე სწერია თეთრ ქაღალდზედ შავი ასოებით: კვირას 29 იანვარს 1906 პირველად ქართულ ენაზედ წარმოდგენილი იქნება „დემონი" თარგმანი ი. კარგარეთელისა, ლოტბარი ი. ფალიაშვილი რეჟისორი პოგოლიუბოვი; მზადდება ქართულად „ფაუსტი"

ამას ახერხებდა პატარა ჯგუფი მაშინ როდესაც სახაზინო თეატრს დიდი ცერბერები პატრონობდნენ რასაკვირველია ამ კულტურულ საქმეში ვინოსაც ედო წილი.

22 იანვარს 1906 წ. „დემონის" წარმოდგენაზე სინოდალის პარტიაში მე ბუტაფორიის ტაეფით ეითომ და მომკლეს და როცა უბერხულად სცენაზედ დაეცეა, ვინო ღიმილით მეუბნებოდა: „ხომ არაფერი იტკენო" ხოლო როცა ამავე წელს ოთთაკელის საკურორტოზედ მეფის აგენტებმა ცხელი ტყვიით გამინახეკრეს ჯანი, ენარი და სასიკვდილოთ ვეგდე უპატრონოდ დატოვებული შუა ღამისას შარა გზაზე. „მე ვფიქრობდი პატიოსნურ საქმეს ღირაჯად ფალიაშვილი შერჩა მეთქი"

და როდესაც ჩვენი ძვირფასი თანამემამული ქართულ ოპერების დადგმას სახაზინო თეატრის სცენაზედ ამ 17-18 წლის წინად ესეთი თანაგრძნობითა და სიყვარულითა ეკიდებოდა, ნუ თუ ეხლა, ბრწყინვალე შარავანდედით მოსილი, დიდი მუსიკოსი და ლოტბარი, ეხლა, როდესაც მას ბედმა სახელმწიფო თეატრის მესვეურობა ჩაბარა, როდესაც იგი არის სიტყვაც და საქმეც ამ თეატრისა, ნუ თუ ეხლა დაივიწყებს იმ ძველ ნაბრძოლავ საქმეს და მოაკლებს თავის სიყვარულს და თანაგრძნობას ქართულ ენაზედ ოპერების დადგმას?

იქნება დიდი ხელოვანი ლოტბარის დაბრუნებას ელოდნენ უკვე ქართულ ენაზედ დადგმულნი და აწ მიეიწყიტულნი „კარმენი" „ფაუსტი", „ფიგაროს ქორწინება", „სევილიელი დალაქი", „დემონი"?

მე მინდა ვიფიქრო და მწამს, რომ კეთილშობილი მოქალაქე ვ. ფალიაშვილი გამოეკმაგება ამ 17—18 წლის წინად ქართულ საზოგადოებაში დაწყებულ კულტურულ საქმეს და სასურველ მსველელობას მისცემს და საიმედო ნიადაგზედ დააყენებს. ამ საქმის გამოკმაგება კი, რომლისთვისაც დიდიხანია იგი იწოდა და თანაგრძნობდა, იქნებოდა, მოგალობის მოხდა საქართველოს

ქაარი

— განით! ჰა! განით! ჩამომეცალეთ! — დაჰკივლა ქარმა —მინდა ვიცეკვო! მინდა ვიცეკვო!.. ჩამომეცალეთ! ჩამომეცალეთ!

დაირაბა შემოქარა, ფოფინ—ეღარენნი ირხეოდა, ცალმეტეთი შემოტრიალდა, შემოტრიალდა, ფოთები გაშალა, შემოიქნია, შემოიქნია, ფეხი მთელსა ქარა, შეაზანზარა, საყვირს ჩაბერა, შარა გზისაკენ გაეშურა, ბგერის დაეტაკა.

— აბა, ვიცეკვოთ! აბა ვიცეკვოთ!.. ვიცეკვოთ რაღა! — ეძახეენა.

ეენეენი, მტვერი ქარს მიაყარა...

კბის ალეფები ამოვიალა, ეოშნი მბერთ უკან გადაიყარა. ნიღაბის დაჭერა, ჩოხეურს ჩამოქარა.

— აბა, მოშეკვეთ! თქვენ ჭეი! მოშეკვეთ! არ გესმით ვანა?.. ჰა, სალამურიც! იფეკა ბკვეზედ, უნდა დადგატბოთ! წიელი მორთო, დაიწუწუნა, დაიზუზუნა, არემარე გამოაყრუა.

ვილზე გადაბტა, დაელურთ გაქეცა, ტბას მიეკარდა...

— საყვარელო! საყვარელო! საყვარელო! ჰაა, საყვარელო? შენთან მაცეკვე! —შეესისინა.—მასაამოვნე!

ტბამ იუარა, გაინაზა, სახე დაიჭიმა..

— მომეცა, გიორ!

— რაითა ეარ გიორ? რაითა ვარ გიორ? —ჩასუეკეუა ქარმა აღგზნებით.—გინდა შეგამკო? გინდა შეგამკო?.. გინდა? გინდა, არა?.. ჰო, გინდა, გინდა! გინ-

ჩემი შვილები! ჩემი შვილები! —იშხე